

נס גדול היה פה – Nagy Csoda Történt Itt

Ára: 200 FORINT

72. évf. 1. szám 2017. január 15.
Tévét 17. 5777.

Páva

Dohány

Hunyadi

Hegedűs

Újpest

Győr

Dózsa

Lágymányos

Zugló

917701331350099 17001

VALLÁSI ROVAT

Megerősödni az imában

Hagyományunk előírja számunkra a napi háromszori imát: reggel, délután és este. Egy ilyen imaalkalmal vaskos imakönyvünk igen tekintélyes részét átlapozzuk. Különösen igaz ez a reggeli imában, mivel a reggel az „irgalom ideje”, ilyenkor nyitva vannak az ég kapui, imáink jobb esélyel találnak meghallgatásra. Így a reggeli ima a legtöbb imakönyvben csaknem 100 oldalon kereszttül halad. A legtöbb embernek ez a kihívás elég elrettentő ahhoz, hogy eltakarja a szeme elől azt az óriási lehetőséget, amit az ima jelent. A Talmud úgy ír az imáról, hogy „a világ csúcson van, de az emberek mégis alulértekkel” (Beráchot 6b).

Kétféle, imával kapcsolatos probléma ered az ima méretéből és rendszerességből. Szinte alig akad olyan ember, akit egyik probléma sem érint. Az első az, hogy nehezen kezdünk el imádkozni az imák hossza miatt. Ha nem tudunk héberül olvasni, akkor nehezen vesszük rá magunkat arra, hogy végigmenjünk a betűkön. Ha tudunk, akkor nehezen tanuljuk meg az imák jelentését a két-nyelvű imakönyvből. Ha nem ismerjük az imákat, akkor azt sem tudjuk, hol fogunk bele a megismerésükbe, ezért inkább ott porosodik az imakönyv a polcunkon.

A második probléma akkor következik, ha mindenkor már túl vagyunk. Ha értjük az imákat, jelentésüket, jelentőségüket, minden szavukat, akkor következik a kísértés, hogy ima közben másra is figyeljünk. Ha túl gyors a köözösség imája, és nem tudunk vele lépést tartani, akkor könyen lemondunk, és inkább csak „daráljuk” a szóveget, miközben fejben máshol vagyunk. Ha túl lassú, akkor elunjuk a sok szóveget, elfarád a fiatalunk.

A mai korban az emberi agy nincsen megfelelően felkészítve a zsidó imára. Ami a régebbi nemzedékeknek még természetesen ment, az ma már komoly „edzéstervet” igényel. Viszont hasznosítani tudjuk ezen a területen a meglévő tapasztalatainkat. Bármilyen értelmes célt tűzünk ki magunk elé, tudjuk, hogy elérnésem nem lesz akadálymentes. A lényeg az, hogy nem szabad bedobni a törökölőt. Ha hallunk egy lelkészítő beszédet, vagy olvasunk egy tanítást az ima fontosságáról, erejéről, szentségéről, vagy van egy belső ihletettségünk arra, hogy dolgozzunk az imánkon, akkor hajlamosak vagyunk elképzelní, hogy harmosan egy csapásra minden szép és jó lesz, és az imánk által olyan dimenziót fognak feltárolni előttünk, amikben még sohasem jártunk. Óriázzuk ezt a víziót, vegyük elő időről időre, de ne higgyük, hogy azonnal megvalósul. Ha csak kismértekű, de érzékelhető fejlődést tapasztalunk magunkon, az már előremutat.

Ha az első probléma érint minket, az a könnyebb eset. Ha minden nap egy újabb oldalt tanulunk meg az imakönyvből, belátható időn belül minden szót érteni fogunk. Ez a stádium a perceken, napokban, hónapokban tervezhető fejlődésről szól. Élezvezzük ki a lelkes kezdősegének ezt az időszakát!

Ha a második, akkor tegyük a belső világunkat

**Eladó Budapest Sas-hegyen
hangulatos, mediterrán stílusú, belső építész által tervezett, luxuskivitelezésű villa extrákkal,
313 négyzetméteren.**

**Panoráma
a Gellért-hegyre,
szép kerttel.**

Lakásnak, cégközpontnak is kiváló.
Ára 199 millió forint.
Érdeklődni: +36-30-528-8509 telefonon.

is „mérhetővé”. Voltak olyan részek az imában, amikre emlékeztem? Közel éreztem magamat a Teremtőhöz a csendes ima bármelyik pontján? Éreztem azt, hogy nagyon sok a teendőm, és bárcsak szabadulnék már, vagy éppen ellenkezőleg: volt olyan benyomásom, hogy most vagyok jó helyen, és bárcsak örökre itt lehetnék, az Örökkévaló közelében?

Ha elégdedtenek vagyunk az eredményekkel, többféle technikával fejleszthetünk „pontszámainkon”. Ima előtt üljünk egy pár percet csendesen. Nekem ilyenkor eszembe jut az egész napom összes tennivalójá, ami azért fantasztikus, mert mindenből elmondhatom magamnak, hogy a most következő percekben ezek egyikével sem fogok foglalkozni – csak az imával. Lehet gondolkodni azon is: mit is fogok tulajdonképpen csinálni? Mit is mond az ima szövege lényegében? Kihez is imádkozunk? Vagy azon, hogy miért fontos ez nekem. Szükségem van az égi közbenjárásra, a segítségre, ha másért éppen nem, azért, hogy megörizzem a jó helyzetemet. Milyen lenne, ha egyik napról a másikra kihúznák a lábam alól a talajt? Ezek a gondolatok segíthetnek abban, hogy az imához megfelelő hangulatba kerüljünk. De egy idő után persze ez is rutinná alakulhat. Ezért iktassunk be (akár havi rendszerességgel) olyan időket, amikor átgondoljuk, hogyan haladtunk, milyen irányváltásokat szükségesek. Ahogyan a cégeknél is vannak megbeszélések, a tudományos életben konferenciák, ugyanúgy szükséges az is, hogy az ember a lelkei életével elszámoljon (ezt a hasonlatot a Meszilát Jesárim 3. fejezete írja: „mint a nagy kereskedő”).

Ne aggódjunk: az imakönyv szerkesztői tökéletesen értétek a dolgukat. Dávid király 150 zsoltár-ból álló könyvet szerkesztett és írt – az ő fogalmai szerint ez az a mennyiség, ami már elég ahhoz, hogy imát mondhatunk belőle. Ha akarta volna, sokkal rövidebbre is írhatta volna az egyes zsoltárokat, amelyek megfelelnek az ember érzéseinek, amit a Teremtő felé ki akar fejezni. Az, hogy ilyen hosszúra írta, azt jelenti, hogy a lelkileg egészességes ember belső imaigényének ez a mérték a megfelelő. A Nagy Gyülekezet Tagjai (ánse kneszet hágédelő), akik megírták a csendes imánk szövegét, amit minden nap mondunk, az utolsó próféták idején éltek. Több próféta is tagja volt a gyülekezetüknek, akik részt vettek az írásban. Tudták, hogy ezt az imát fogja mondani a zsidó nép minden tagja, minden nap háromszor. minden egyes téma, amit megemlíttetek, minden egyes szót, amit az imában találunk, elengedhetetlenül szükségesnek láttak. Az ő tisztaánlátásuk világosítja meg a mi szemeinket is, és érdemeljük ki, hogy megérthessük az ima valódi fontosságát.

**Szántó-Várnagy Binjomin
binjomin.hu**

**Nemzetközi elismerés
a debreceni főrabbinak**

A jeruzsálemi Ramada hotelben tartották a Cionista Világszövetség szervezésében az ortodox rabbik hagyományos kongresszusát Jeruzsálem egyesítésének 50. évfordulója alkalmából.

42 országból 136 rabbi vett részt ezen a különleges eseményen, ahol kiemelt témaként szerepelt az antiszemita elleni harc.

Az első napon a debreceni főrabbija, Aser Ehrenfeld, 40 éves vallási szolgálata, valamint a diaszpórában, Debrecenről és másutt 25 éven át kifejtett tevékenysége elismeréseként oklevet vehetett át Yehiel Wassermann-tól. A kitüntetést Shlomo Moshe Amar, Jeruzsálem szefárd főrabbija és Arye Stern, Jeruzsálem askenáz főrabbija is aláírta többek között.

Az ünnepelt méltatására beszédet mondott a Rabbi Yehiel Wassermann, a Cionista Világszövetség diaszpórában élők vallási ügyeiért felelős központjának vezetője. A konferencián jelen volt az izraeli kormány képviselőben Naftali Bennett diaszpóráügyi miniszter, Eli Ben-Dahan védelminiszter-helyettes, Nir Barkat jeruzsálemi polgármester, valamint David Lau izraeli és Shlomo Moshe Amar jeruzsálemi főrabbija is.

Az izraeli hadsereg főkántora, Shai Avramson különleges műsorával zártult a kongresszus első estje.

Elismerés az a magyarországi, ezen belül a debreceni zsidóságnak is. Mázál tov, főrabbija úr, bis hundert und zwanzig!

Meghívó

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves partnerét az ENSZ holokauszt emléknapi rendezvényünkre.

2017. január 26. 18.00

Bethlen Téri Színház
1071 Budapest, Bethlen Gábor tér 3.

MINISZTERELNÖKSÉG
MAZSIHISZ

A RÉSZVÉTEL
REGISZTRÁCIÓHOZ
KÖTÖTT:
INFO@ELETMENETE.HU

Magyar flódní
Kóstold mű!

**Kováts Kriszta
és Nyáry Krisztián
előadása**
Zene:
Kováts Kriszta Kvintett

NYÁRY KRISZTIÁN
Fotó: VÁDIA TAMÁS

Zenei történetem és irodalom
ahogy az operetek, a kuplék
(Weisz Ádám), a bárencek és dalok
(Seregi, Rózsa), vagy a kabarék
(Alfonz), összolvájok a legzenei
művűkkel. Mervisz magyarak című kö-
holták, Mervisz – csodálatos fríkat,
melyet a kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az
árvizek elől.

A zenei és magyar kultúra úgy olvad
megelőzni, mint a flódní rétegét az

CHANUKKAI KITEKINTŐ

Nyugalmas volt az idei chanukka. Lehet, hogy azért, mert „testvér-egyházunk” belátta, Budapesten csak tevéles visszatettsést kelt köztéri chanukijáik felállítása, így az idén abba is hagyták, kivéve a Nyugatit.

Hegedűs

A zsinagóga hívei idén még a körábbi éveknél is nagyobb számban gyűltek össze. Talán a művészek ne-

Szeged

A fény ünnepén a történésekől Schwarcz Péter rabbihelyettes szólt, ünnepi vacsorát a negyedik napon tartottunk népkonyhánk által készített ízes falatokkal, az elmaradhatatlan fánkkal. A jó hangulat esten több mint hatvanan vettek részt, de látogatóink is voltak az USA-ból, Angliából, visszatérő vendégként. A programot önköltséges formában tartottuk, a műsort Köves-Madarász

éneklése tette még családiasabbá ezt a momentumot. A délután házigazdája, Fehér Tamás megemlékezett a makkabeusok szír-görögök feletti győzelméről, a jeruzsálemi Szentély megtisztításáról és újraavatásáról, valamint a nyolc napon át égő mécses csodájáról. A Grósz Zsuzsanna által felolvast írás a legmegfelelőbb chanukai olaj keresését a humor oldaláról mutatta be, mai fell fogásban.

A Csokonai Színház művészei,

gyományos dallamokkal kezdődött a közel háromórás esemény. A kántori funkciókat Klavanszkij Anatolij láttá el, aki az est folyamán többször is szerepelt. Radnóti Zoltán rabbi négy szóval, kifejezéssel, azok értelmezésével adott ünnepi tanítást:

1. Áldás a csodáról, pontosabban mit tett ősinekkel és velünk is az Örökkévaló. Érezzük át, hogy a zsidó nép évezredes története cso-dák sorozata, az, hogy mi élünk, az is maga a csoda. Eljü hát meg a múlt csodáit boldogsággal, s adjuk hozzá jelenkorú zsidóságunkhoz.

2. Önbizalom! Szeressük magunkat saját zsidóságunkban. Szép él-mény, erőt adhat az, ami a kis „háti-zásunkban van”.

3. Szabadságtudat! A magyar zsidóság történelmében mi azon szerencsés generáció vagyunk, amely már a szabad zsidóságba született bele. Nem üldöztek bennünket, sőt – életkortól füg-gően – talán szüleinket sem. Becsül-jük meg ezt az élményt, és éljük meg tudatosan saját zsidóságunkat.

4. Öntudat! Tudd, hogy zsidó vagy, és ez legyen egy tudatos vá-lasztás is egyúttal. Így éld meg, és ne sodródva. Éld meg a szabad választásaid útján, és építsd ezt a tudatot még erősebbre. Tanuld meg, ki is vagy, mi a történelmed, hogyan szolt hozzáink az Isten.

Fináli Gábor, a Hunyadi téri zsi-nagóga rabbihelyettese, a műsor magyát adó Béjin Hajáim zene karénekes frontembere és egyben az est alkalmi műsorvezetője Jankovics Péter színészt, humoristát szólította a mikrofonhoz. Paródiákon, hakni-zós történetekn kacagott a nagyér-demű, majd a gyerekek örömrére (is) következett a zenekar, melynek stílusá-ún „zsidó zene”, s ez, ahogyan Fináli Gábor elmondta, nem azonos a klezmerrel.

A műsorszámok között a vallási vezető a chanukka kapcsán elmondtak: óvatosan kell kérni a cso-dát, mert ha megérkezik, többszörösen lekötelez bennünket, újabb „szerződéssel” köt minket az Örökkévalóhoz. A rabbihelyettes próféták, királyok és a 20. század példái mutatták be, hogy a rosszul értelme-

Angyalföld

A Hunyadi téri zsinagóga vallási

és világi vezetőinek kezdeményezé-

sével

és szervezésével, a zuglói, a

lágyományosi Béti Sálom és a Frankel

Leó úti templomkörzet előljáráságá-

nak

és közösségek csatlakozásával

nagyszabású chanukai eseménynek

adott otthonat az Angyalföldi József

Attila Művelődési Ház több száz főt

befogadó színészterme.

Emlékezem szerint kevés olyan

ünnepi rendezvény akadt (természe-

tesen a Fesztivál programjainak ki-

vételével) az utóbbi években, ahol

szorban álltak az érdeklődők a bejutá-

sért.

Többen érkeztek vidéki

megyeszékhezről és Izraelből is.

A belépő tombolajeggyel, fánkkal és

innivalójával is társult.

Az óriási terem megtelt, kétoldalt

végig felnőttek álltak, a színpad és a

széksorok közötti szabad térséget a

kisgyermek uralta – szó szerint.

A Mazsihiszt és a BZSH-t Heisler

András elnök és Kunos Péter

ügyvezető igazgató, rabbik, kántorok,

körzeti elnökök reprezentálták.

Óriási kivetítő segítette a távolab-

ülőket.

Az óriási terem megtelt, kétoldalt

végig felnőttek álltak, a színpad és a

széksorok közötti szabad térséget a

kisgyermek uralta – szó szerint.

A Mazsihiszt és a BZSH-t Heisler

András elnök és Kunos Péter

ügyvezető igazgató, rabbik, kántorok,

körzeti elnökök reprezentálták.

Óriási kivetítő segítette a távolab-

ülőket.

Az óriási terem megtelt, kétoldalt

végig felnőttek álltak, a színpad és a

széksorok közötti szabad térséget a

kisgyermek uralta – szó szerint.

A Mazsihiszt és a BZSH-t Heisler

András elnök és Kunos Péter

ügyvezető igazgató, rabbik, kántorok,

körzeti elnökök reprezentálták.

Óriási kivetítő segítette a távolab-

ülőket.

Az óriási terem megtelt, kétoldalt

végig felnőttek álltak, a színpad és a

széksorok közötti szabad térséget a

kisgyermek uralta – szó szerint.

A Mazsihiszt és a BZSH-t Heisler

András elnök és Kunos Péter

ügyvezető igazgató, rabbik, kántorok,

körzeti elnökök reprezentálták.

Óriási kivetítő segítette a távolab-

ülőket.

Az óriási terem megtelt, kétoldalt

végig felnőttek álltak, a színpad és a

széksorok közötti szabad térséget a

kisgyermek uralta – szó szerint.

A Mazsihiszt és a BZSH-t Heisler

András elnök és Kunos Péter

ügyvezető igazgató, rabbik, kántorok,

körzeti elnökök reprezentálták.

Óriási kivetítő segítette a távolab-

ülőket.

Az óriási terem megtelt, kétoldalt

végig felnőttek álltak, a színpad és a

széksorok közötti szabad térséget a

kisgyermek uralta – szó szerint.

A Mazsihiszt és a BZSH-t Heisler

András elnök és Kunos Péter

ügyvezető igazgató, rabbik, kántorok,

körzeti elnökök reprezentálták.

Óriási kivetítő segítette a távolab-

ülőket.

Az óriási terem megtelt, kétoldalt

végig felnőttek álltak, a színpad és a

széksorok közötti szabad térséget a

kisgyermek uralta – szó szerint.

A Mazsihiszt és a BZSH-t Heisler

András elnök és Kunos Péter

ügyvezető igazgató, rabbik, kántorok,

körzeti elnökök reprezentálták.

Óriási kivetítő segítette a távolab-

ülőket.

Az óriási terem megtelt, kétoldalt

végig felnőttek álltak, a színpad és a

széksorok közötti szabad térséget a

kisgyermek uralta – szó szerint.

A Mazsihiszt és a BZSH-t Heisler

András elnök és Kunos Péter

ügyvezető igazgató, rabbik, kántorok,

körzeti elnökök reprezentálták.

Óriási kivetítő segítette a távolab-

ülőket.

Az óriási terem megtelt, kétoldalt

végig felnőttek álltak, a színpad és a

széksorok közötti szabad térséget a

kisgyermek uralta – szó szerint.

A Mazsihiszt és a BZSH-t Heisler

András elnök és Kunos Péter

ügyvezető igazgató, rabbik, kántorok,

körzeti elnökök reprezentálták.

Óriási kivetítő segítette a távolab-

ülőket.

Az óriási terem megtelt, kétoldalt

végig felnőttek álltak, a színpad és a

széksorok közötti szabad térséget a

kisgyermek uralta – szó szerint.

A Mazsihiszt és a BZSH-t Heisler

András elnök és Kunos Péter

IZRAELI

SZÍNES

A KGB állt a palesztin terrorakciók mögött

A volt szovjet titkosszolgálat, a KGB évtizedekig árnyékháborút folytatott Izrael ellen a palesztin szervezetekbe beépített ügynökei révén. Pénzelte, kiképezte és fegyverekkel láttá el a hetvenes-nyolcvanas években a terrorakcióra készülő palesztin szélsőségeket – derült ki a szervezet 1992-ben nyugatra dezerált tisztjének, Vasiliy Mitrohinnak az archívumából, amelynek egy részét Izraelben feldolgozták és nyilvánosságra hozták.

A Jediót Ahronót című izraeli újság a palesztinokkal kapcsolatos dokumentumokról közölt részletes beszámolót, miután a lap a előzőleg a szovjetek nagy erőfeszítések árán kiépített és fenntartott izraeli ügynökhálózatát mutatta be.

Az újság küldöttsége Ronen Bergman biztonsági szakértő vezetésével fél évvel ezelőtt az angliai Cambridge-be utazott, ahol a brit ha-

történt beszervezéséről 1969-ben maga Jurij Andropov, a KGB akkori főnöke tájékoztatta Leonyid Brezsnevét, a Szovjetunió vezetőjét.

Egyebek között ezekkel a fegyverekkel térítettek el négy, Londonba, illetve New Yorkba tartó sugárhajtású repülőgépet Jordánia, s részben ez az akció váltotta ki, hogy Jordánia a „fekete szepember” során leszámlolt a területén burjánzó terrorista szervezetekkel. Ezeket a fegyvereket használták még 1976-ban is az entebbei gépeltérítésben, ahol azonban izraeli kommandósok sikeresen kiszabadították a foglyul ejtett civil tűszokat.

Az izraeli titkosszolgálat egy évtizeden át próbált leszámolni Vadi Hadaddal. Végül 1978 elején megmérgezték – valószínűleg a Moszad –, s amikor a bagdadi orvosok nem tudták megmenteni, Jasszer Arafat palesztin vezető a KGB segítségét kérte. Hadadot álnéven egy kelet-berlini

tóságok az úgynevezett Mitrohin-archívumot őrzik. Az akták egy részének tartalmába a kutatók 2014 nyara óta tekinthetnek bele.

A rendelkezésre bocsátott iratokat az izraeli újságírók lemasolták, és az utóbbi hónapokban oroszról héberre fordították, majd összevetették más rendelkezésre álló forrásokkal, valamint megkérdeztek tartalmukról a még élő és beszélni hajlandó szemtanúkat.

Mitrohin, a KGB archívumának egyik vezető dolgozója a Szovjetunió összeomlása után, 1991-ben sértált be az általa kimásolt, illetve kijegyzetet dokumentumokkal a moszkvai brit nagykövetségre, és egy évvel később már Nagy-Britanniában élt. Dezerálása után volt szovjet ügynökük hada lepleződött le Angliában, Franciaországban, Németországban és az Egyesült Államokban, becslések szerint világosztal mintegy ezer titkos ügynök kilétére derült fény.

Az archívumból kiderül, hogy a szovjet titkosszolgálat palesztin ügynökei révén nemcsak információt gyűjtött, mint Izraelben, hanem gyakorlatilag árnyékháborút folytatott a zsidó állam ellen az általuk végrehajtott terrorakciókkal.

A Vosztorok, vagyis Kelet fedőnevű akció során a Kurszograf szovjetfelderítőhajón 1970 márciusában rengeteg láda fegyvert – géppisztolyokat, RPG rakétaigránátokat, kékigránátokat, mesterlövészpuskákat és taposóaknákat – adtak át erre a cérla.

A fegyvereket, amelyek nagyrészt nyugati gyártmányúak voltak, a szovjetek által „palesztin Carlosnak” is nevezett Vadi Hadad rakodta át egy civil hajóra, majd éveken át használta terrorakciókhoz, a szovjet utasításoknak megfelelően.

Hadad a kommunista ideológiájú Nemzeti Front Palesztina Felszabításáért (PFLP) szervezet harcosa volt, akinek Nacionalista fedőnéven

közülük Jasszer Abed Rabo, akit Mahmúd Abbász palesztin elnökké választása után menesztett ugyan állásból, de jelenleg is elnöki tanácsadóként dolgozik.

Azonban a KGB jelenleg legfontosabbnak tűnő ügynöke a Krotov, vagyis Vakond fedőnevű embere volt, akit Isabella Ginor és Gideon Remez izraeli történészük Mahmúd Abbász palesztin elnökként azonosítottak. Őt az iratok szerint először 1979-ben, a moszkvai Lumumba Egyetemre érkezése után környékezte meg a szovjet titkosszolgálat.

MTI

Izrael a helyét keresi

Tíz vagy tizenöt év múlva már rá sem lehet ismerni arra a világra, amelyben a mai felnőtt nemzedékek nőttek fel.

Ez a világrend a második világháború utáni évtizedekben szilárdult meg, és tartott ki évtizedekig. A „három világ” rendje: a Nyugat – az Egyesült Államok gazdasági (dollar) és katonai (NATO) vezetésével –, a „szocialista” országok – a Szovjetunió, eleinte Kína és az általuk katonailag uralt államok –, valamint a harmadik világ, vagyis a gyarmati kormányzatok alól felszabadult „fejlődő” (visszamaradt) gazdaságú és társadalmú afrikai, ázsiai és dél-amerikai országok.

Ebben a közegebben Izrael a Nyugat előretolt állása lett, előbb európai (francia, brit, nyugatnémet), majd amerikai katonai-gazdasági szövetségenben.

A 21. század második évtizedéig minden megváltozott. A Szovjetunió népgazdasága nem állta a versenyen a kapitalista rendszerrrel. Felbomlása után kényszerű szövetségesei vilálmagyorsan leváltak járásalagjáról, és igyekeztek a Nyugathoz csatlakozni – több, de inkább kevesebb sikerrel.

Az arab világban az Egyesült Államok sugallta „Arab tavasz” csúfosan megbukott. Líbia, Szíria, Irak részre esett. Libanon, Szudán, Jemen törzsi és vallási polgárháborúk színtere. Marokkó, Egyiptom, Jordánia, Szaúd-Arábia és az Öböl-államok még kitartanak, erős központi irányítás alatt.

Törökország erős embere kemény diktatúrát gyakorol. A hetvenes évek végén megalakult Iráni Iszlám Köztársaság kőolajkincse révén kialakított katonai és technológiai hatalmával egyre inkább meghatározó körzeti tényezővé válik.

A terror 2001. szeptember 11-én új dimenziókat kapott. Az amerikai kontinens katonai sérhatalmusa már a múlté. Az ezredfordulón ötszáz év után újra megjelent az Iszlám kardja. A vallási hagyományból elölépett világtörök al-Kaida, majd Iszlám Állam néven vált ismertté – és rettegetté.

A „harmadik világ” százmillióit sújtó és lassanként katasztrófállá váló sivatagosodás, vízhány, és ezek tetejébe a polgárháborúk, néger és arab tömegeket sodornak át Európába, amelynek kormányai és hadseregei tehetetlennek mutatkoznak a népvándorlás feltartoztatására.

A Földközi-tengeren átözönő, zömmel képzetlen, az európai kultúrát hírből sem ismerő nyomor-tömegek megoldhatatlan társadalmi, biztonsági és gazdasági problémákat zúdítanak az „öreg kontinensre”. A huszadik század ötvenes éveitől a kilencvenes évekig tartó erőegyenlőség felbomlott. Mind gazdasági, mind katonai értelemben.

A KGB számos, a hetvenes években beszervezett értékesebb ügynöke a mai napig vezető szerepet tölt be a Palesztin Hatóságban. Kiemelkedik

áll, annak köszönhetően, hogy a földkereskességi ipari civilizációját éltető kőolajjal és földgázzal jobbára csak dollárban lehet kereskedni. A klasszikus Nyugattal kulturálisan és érzelmileg szembenálló Kelet azonban egyre határozottabban próbálja az évszázados amerikai dollárhegemóniát áttörni.

Egy kúszóból álló orosz-kínai-török-iráni megállapodás egyfajta eurázsiai gazdasági tömböt próbál létrehozni, amely az energiahordozó-kereskedelmet nem dollárban, hanem saját devizában számolja el. Ez pedig, ha sikeres lesz és követőkre talál, szétzilálhatja a csillagászati küláldósságokkal terhelt észak-amerikai gazdaságot. Ez az Egyesült Államok katonai dominanciáját is megtámadhatja, bár technológiai felsőbbsegéje még évtizedekig behozhatatlan.

Izrael Állama a „Nyugat”, az „első világ” parányi szigete Keleten, körbevéve az irányított, gyűlököldő, ha-

lálosan ellenséges „harmadik világgal”. Egy ilyen szituációban keresi helyét és biztonságát egy izonyatos sebességgel változó földkerekésen.

Az Egyesült Államok megválasztott elnöke, a milliárdos Donald Trump igyekezik megtörni a világra terpeszkedő globálkaptitalizmus egyik alapvető doktrináját: a vállalkozások szabad helyválasztását, a gyártás kiszervezésének lehetőségét. Trump vissza akarja hozni Amerikába a munkahelyeket. Ezt pedig Kína nem fogja szeretni.

Izrael nyilvánvalóan megmarad az Egyesült Államok szövetségében, ugyanakkor lázasan keresi az együttműködés lehetőségeit Oroszországgal, Kínával, és Törökországgal is. Subá alatt még Szaúd-Arábiával és az Öböl-államokkal is alakulnak csendes kapcsolatok a közös ellenseg, Irán fenyegetése ellen.

Remények, rejtélyek, aggodalmak szövevénye előtt állunk.

Halmos László

Olvassunk az olíváról

Az egyik csoda, melyre chanukka ünnepén emlékeztünk, az olajé. A Szentélyben a görög csapatok minden napra elegendő olajat hagyott meg bontatlanul, ami végül nyolc napon keresztül kitartott. Ez pedig olívaolaj volt.

Az olíva Izrael hét szent növényének egyike. Mózes 5. könyvében így szerepel: „Mert az Örökévaló, a te Istened elvisz téged jó országba, hol vízpartaknak vannak, források és mélységek, melyek erednek a völgyben és a hegyen, oly országba, hol búza, árpa, szőlő, füge és gránátalma (terem), oly országba, hol olajfa és méz van.” (5Mózes 8:7-8)

Az zsidókat az olívaolajhoz, illetve az olívafához szokták hasonlítani. A Talmudban olvasható Rabbi Jehosua ben Lévi gondolata: „Miért mondják Izrael (zsidók) népére, hogy olyan, mint az olívafa? Az olívafa levele sem nyáron, sem esős időben nem esik le, Izrael nem szűnik meg soha, sem ezen a világban, sem egy következőben.” (Talmud, Menachot 53b) A zsidó népet azonban szokás az olívaolajhoz hasonlítani, mert jellemzően nem keveredik más folyadékokkal, megmarad különállóként.

Az olajfák nagyon nagy mennyiségeű olajat termelnek, egy fa évente képes közel 76 liter olajat előállítani.

A Szentélyben a faajtók illatos olívafából készültek.

A spanyol inkvizíció idejében titkos jelnek számított, hogyha valaki olívaolajjal főzött. Ez nagy valószínűséggel azt jelentette, hogy az illető zsidó.

A 2013-ban Izraelben megrendezett nemzetközi olívaolaj-versenyen a zsidó állam terméke nyerte el a legjobbnak járó címet. A megmérettetésre 21 ország 489 produktuma nevezett. A 25 tagú zsűri végül a Meshek Achija (Izrael) olaját tartotta a legjobbnak.

Izrael évente 15–16 tonna extra szűz olívaolajat állít elő.

Az olíva egy őszi mértékegység is. A kezajt (egyolíványi) sok zsidó vallási előírásban mérvadó.

Az őszi Izraelben az olívát nemcsak étkezésre használták, készítettek belőle kozmetikumokat, gyógyszereket is.

Az olívafa élettartama több ezer év. Az Olajfák hegyén található 2000 éves fa, mely a mai napig virágzik.

Az olívafa (olaj) nemcsak finom, de egészséges is. Magas az E- és K-vitamin-tartalma, ezenkívül erősít aizomsejteket és jó hatású reumatás ízületi gyulladás esetén is. Gyomorsavcsökkentésre is használható, valamint mérsékli a kolleszterinszintet.

zsblog szerkesztőse

Templom nélküli kerület Montrealban?

Montreal Outremont nevű kerületében népszavazást tartották arról, hogy épülhet-e templom, zsinagóga vagy bármilyen más vallási intézmény a városrész főútvonalain, illetve a mellékutcákban. Evez óta heves viták folytak a számosztóvő chászid zsidó kisebbség és a többségi lakosság között. A népszavazás végeredménye: 56 százaléknyian támogatják azt, hogy valási intézmény kizárolag a kerület északkeleti határában, a vasúti sínek mellett épülhessen ezentúl.

Outremont lakosságának 25 százaléka tartozik a chászid zsidó közösségehez, és Marie Cinq-Mars, a francia többségű kerület polgármestere egyre gyakrabban hangoztatta, hogy a helyi zsidóság nem akart integrálni, hanem elkülni, párhuzamos közhözégeket hozott létre a városrészben. „Nem arról kéne szólnia a békés együttelésnek, hogy köözössértékeink vannak?” – kérdezte minap Cinq-Mars.

A vita azonban csak részben szól az integrációról, illetve a többség-kisebbség közti feszült kapcso-

latokról. Van az ügynek egy másik, gazdasági oldala is. Outremont főutcája, az Avenue Bernard egykoron pezsgő hely volt, sok-sok helyi bolttal, céggel és kávézóval. Mára egyre nehezebben élnek meg a vállalkozók, és az a félelem él sokakban, hogy amennyiben az Avenue Bernard-on egy új zsinagóga nyithat-

na – mint ahogy azt szeretné a chászidom –, még inkább elvész a főutca üzleties jellege.

Julius Grey montreali emberi jogi ügyvéd, aki a chászid közhözéget képviselte, hangsúlyozta: pusztán azért, mert a többség valami mellett foglalt állást, nem lehet kijelenteni, hogy a döntés demokratikus volt.

„Nem számítanak a többségek, ha olyan kérdésről van szó, amely az emberi jogi chartát érinti. A nyugati liberális demokrácia nem feltétlenül egyenlő a többség uralmával. A nyugati demokrácia azt jelenti, hogy tisztelezük az alapjogokat” – mondta Grey.

Grey szerint veszélybe került a chászid zsidóság azon jogá, hogy szabadon gyakorolhassa vallását.

A helyi közhözések két tagja – Alex Werzberger és Jacob Karmel – bírói előjárását kezdeményez az önkormányzat döntése ellen.

„Amikor a zsidóságot üldözik, elsőként mindenig a zsinagógákat próbálják elérhetetleníteni” – mondta Werzberger, és hozzájárult: könnyen lehet, hogy az egész chászid közhözéget akarják elzavarni Outremontból.

A kerület lakossága jelenleg 24 ezer fő, ebből 66 százalék francia, 17 százalék pedig angol anyanyelvű. További 17 százalék egy nem hivatalos kisebbségi nyelvet beszél. A harmadik leghasználatabb nyelv a jiddis. A helyiek körülbelül 10 százaléka elsősorban jiddisül kommunikál.

Kanadai Magyar Hírlap

A győrasszonyfai zsidó temetőről

Győr-Moson-Sopron megye kézikönyve (CEBA–Fekete, Budapest, 1998) szerint Győrasszonyfa Győr-Moson-Sopron és Veszprém megye határánál helyezkedik el, Pannonhalmától délre, a Bakony hegység északi szélénél, két domborulat között. Az 1850-es évek végéig Asszonyfa a környékbeli zsidóság fontos központja volt. A falu centrumában épült fel a zsinagóga, itt zajlott az izraelita anyakönyvezés, s a Bakony távolabbi vidékéről is a falu mellett lesített izraelita temetőben történt a temetkezés. A közhözéget megalakulásával egy időben jött létre a Chevra kadisa (Szent egylet), amelynek szent feladatai között szerepelt a jótékonyág gyakorlása, a temetkezések intézése, a temetők fenntartása és karbantartása is. Az 1850-es években viszont már a Szentmártonban épült templomba került át az anyakönyvezés. Ezt követően a zsinagógrába már kevés gondot fordítottak, így a múlt század 30-as éveiben össze is dőlt.

A régi zsidó temető a falun kívül, egy domb tetején kapott annak idején helyet, de évtizedek után nem volt senki, aki gondozta volna, aki ápolta volna a falu egykor zsidó lakosainak emlékét.

A www.muemlekek.hu weboldalon jelenleg is az olvasható, hogy a régi zsidó temetőben az önkormányzat kiirtotta a bozótot, a fákat, cserjéket, és megígérte, hogy rendezettsébbé teszik, ha hozzájutnak valami segítséghöz. A 2010 márciusában feltett bejegyzés és a képek tanúsága szerint a sírkövek még bekerítetlenül, nagy részben eldőlve feküdték a domb tetején. Tény, hogy a világháború és a holokaust után a temetők sajnos hosszú ideig országszerte gázdaatlak maradtak, a sírkövek egy részét széthordták, a megmaradtak eldőlték, eltörtek – ezt az állapotot sikerült megszüntetni Győrasszonyfán.

Kellett egy elkötelezettségi polgármester, Valiczkó Mihály és egy segítő képviselő-testület ahhoz, hogy a régi zsidó temető a faluban és a környéken egykor élt zsidó vallású lakosoknak ismét méltó nyughelye lehessen. Kellett hozzá egy európai uniós forrás, amely pályázati támogatással megalapozta a felújítást, és kellett egy elnök, Villányi Tibor, aki a győri hitközség képviseletében vállalta az önkormányzat törekvéseinek támogatását. Ennek az összefoglalón köszönhető, hogy 2013 májusában Toth Péter Joel rabbi felavathatta a győrasszonyfai zsidó temetőt. Azon a napon fájdalom és örökmárta járt a szívünk. Fájdalom az egykor közhözégesről, de fóként annak hiánya miatt. Örökmárta, mert eleget tehetünk az egyik legfontosabb bibliai előírásnak: szeretünk újra békében, tiszességes emberi körülmények között nyugodhatnak.

Az újraavatás óta hárrom és fél esztendő telt el. Nemrégiben, egy borongódecemberi nap csontfagyaszó hidegében jártunk a temetőben. Az odavezető út, ha keskeny is, de aszfaltozott, az útpadka végig murvával felszórt, rendezett. A temető mellett olyan térkövezett parkoló várja a látogatókat, amely bármelyik nagyvárosban megállna a helyét. A sírok köze, a közlekedő utak, maga az emlékmű minden kifogástalan állapotban jelzi, hogy Győrasszonyfa emberséggel és tiszességgel ápolja az ott örök nyugalmat lelt halottainak emlékét. Köszönhetetlen illeti ezért az önkormányzatot és a falu alig ötszáz fős lakosságát, mert egy régi tanítás szerint ha bemegy egy városba, menj el annak temetőibe, és meg fogod látni, milyen emberek éltek és élnek ott. A temetők nemcsak a múltról regelnek, de az élőkről is árulkodnak...

Győri hitközség

Obama álarc nélkül

A történelemben, csakúgy, mint a diplomácia útvesztőiben, ritkán fordulnak elő véletlenek.

Ebből a megállapításból kiindulva és az elmúlt évek történésein figyelemmel kísérve, nem lehet egyértelműen állítani, hogy a bekövetkezett esemény teljesen váratlan lenne, bár hozzá kell tenni, utolsó pillanatig élt a remény, hogy Obama identitásán felükerekedik a világ egyik nagyhatalmát elnöklő személy felelőssége.

Először röviden az előzményekről.

Egyiptom az Arab Liga nevében határozati javaslatot nyújtott be az ENSZ BT-nek, amely az izraeli telepekkel foglalkozott. Ezen határozati javaslatát izraeli nyomásra (Trump megválasztott amerikai elnök segítségével) visszavonta.

Ekkor lépett színe – Obama elnök utasítására – John Kerry amerikai külügyminiszter, és rávette Új-Zélandot, Szenegált, Venezueát és Malajziát a határozati javaslat saját nevükben történő ismételt benyújtására. Egyúttal gondoskodott arról is, hogy az esetleg ingadozókat (Ukrajna) a határozati javaslat mellé állítsa.

A szavazás eredménye közismert.

Az eseményre Izrael reagálhatott volna csendben is, a háttérben zajló diplomáciai tevékenységgel, azonban úgy döntött, hogy (talán először a történelmében) „leveszi a kesztyűt”.

Ebben a döntésében talán szerepet játszhatott a következő amerikai kormányzattól remélt hászél is, de nem lehetetlen, hogy az örökmű diplomáciai igazságot tartotta szem előtt, miszerint minden válság új lehetőséget is hordoz magában.

Izrael az ENSZ Biztonsági Tanácsának döntését követően visszahívta személegáli és új-zélandi nagykövetét, lemondta a személegáli külügyminiszter esedékes látogatását, s ami ennél sokkal nagyobb jelentőségű, Ukrajna zsidó miniszterelnökének látogatását is. Ez utóbbi lépést Ukrajna a jelenlegi helyzetben kétségtelenül komoly figyelmeztetésnek fogja venni, úgy értelmezve azt, hogy Izrael az oroszokhoz köván közeledni, valamint az új washingtoni kormányzat is barátságtalanabb lesz irányában.

Szenegál esetében igazából más elvárt nem lehetett, hiszen az ország az Iszlám Államok Szövetségének (OIC) aktív tagja, és az iszlám államok többségével, valamint Iránnal is jó kapcsolatot ápolt.

A diplomáciai lépések során tisztázó beszélgetésre az izraeli külügyminiszteri tériumba kértekk a Biztonsági Tanács szavazásán részt vett államainak követeket. Az USA nagykövetét, Dan Shapirót azonban Netanjahu miniszterelnököt – aki egyúttal külügyminiszter is – kérte megához.

Ez a lépés a világ diplomáciai történetében, de különösen Izrael történetében, párrát ritkítja.

Nézzük, mi várható a következőkben.

Január 15-én Párizsban ülésezik az a nemzetközi konferencia, amelyet a francia hivatalok össze, és amely a közel-keleti kérdéssel foglalkozik. Ezen minden valószínűség szerint – Izrael nem vesz részt.

John Kerry a háttérben már dolgozik azon, hogy a konferencia határozati javaslatában előírja az izraeli-palesztin békétárgyalások keretét. Kijelölve a határokat, az állami kereteket és a tárgyalások határidejét. Mindezeket szankcionálva is.

A határozati javaslatot 2017. január 19-én – egy nappal Trump beiktatása előtt – megerősítésre az ENSZ BT elé kívánják terjeszteni.

Sokan mondják – jó ideig magam is így hittem –, hogy Obama elnököt ENSZ-beli döntésének meghozatalában Benjámin Netanjahuval szembeni el-lenszenve vezette. Kétségtelen, hogy voltak ennek kézzelfogható megnyilvá-

nulásai, aminek legékesebb bizonyítéka a volt francia köztársasági elnökkel, Sárközyvel történt tárgyalás során „véletlenül” bekapcsolva maradt mikrofonon át küldött lejárató üzenete. De ide sorolható az is, hogy Netanjahu élesen és folyamatosan bíráltá Obama elnököt az Iránnal folytatott atomegyezmény megkötéséért.

Nem elhanyagolható az sem, hogy az egyiptomiak által benyújtott határozati javaslat visszavonásába Trump is beleszól. (Erre egyébként Obama helyettes nemzetbiztonsági tanácsadójá utalt is, miszerint: „az Egyesült Államoknak mindig csak egy elnöke van”.)

Nem ritkás a világpolitikában, hogy két (vagy akár több) állam éppen hivatalban lévő első emberei – akár politikai nézeteik, akár személyes elleneszenvük okán – nem kultiválják a másik társaságát. Ez azonban nem jelentheti azt – és különösen nem egy világhatalmat elnöklő személy esetében –, hogy ilyen módon rúgjon fel több évtizedes szövetségesi kapcsolatot.

Mindenből az következik, hogy az Obamat sok éven át nevelő antiszemita muzulmán tanító „jó munkát” végzett, az elvetett mag termékeny talajra hullott, és így az eredető antiszemita muzulmánhoz csak igazolást kapott politikai mentorától, a keményen antiszemita Jimmy Carter-től.

Kétségtelen és mindenképpen szót érdemel, hogy az izraeli kormány komoly kockázatot vállalt a nyílt konfrontációval.

Hogy megérte-e?

Mindenképpen csak a jövő fogja eldönten.

APRÓ- HIRDETÉS

VEGYES

Újlipótvárosban garzonlakás tu-
ristáknak kiadó. Tel.: 226-4109.

Üzemorvosi, háziorvosi rendelés
Zuglóban, Vezér u. 156. VITA-
PHARM. Hétfő-szerda 15-16-ig.
Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Műfogsorrögzítés miniimplantá-
tumokkal. Bp., Szt. István krt. 4. III.
1. 320-4778. www.drviragdental.hu
és www.mini-implantatum.hu

**Tóthné Hűvös Katalin fogtechni-
kus mester.** Fogszorok, hidak készí-
tése, javítása soron kívül. Fogszabá-
lyozó, fogfehérítő. Fogászati háttér-
biztosított. Szolid árak. Mozgáskor-
látozottakhoz házhoz megyünk. Hét-
végi ügyelet: 1013 Bp., Krisztina krt.
51. fsz. 1. Déli pályaudvarhoz kö-
zel. 06-30-222-3016, 06-1-356-
9372.

Sar-El önkéntes programunk
ősszel és télen is folytatódik, gyere-
velünk te is segíteni! Csoportok in-
dulnak: február 12.-március 5. Infor-
máció: Deutsch János, +36-20-233-
8454, janos.deutsch76@freemail.hu,
vagy az Izraeli Kulturális Intézetben
 minden kedden, 16-17 óra között.

Eladom 55 milliós irányáron
vagy elcserelném 100-120 m² körüli
fővárosi ingatlanra Pomázon lévő,
panorámás, 240 m²-es, duplakomfor-
tos, 5,5 szobás házunkat 200 négy-
szögöles telken, pihenőkerttel. Kb.
25 millió Ft értékkülönbözetet kerek.
06-30-262-2655.

**Órajavítás, faliórák felújítása
garanciával.** Jung Péter, VII., Garay
u. 45. 06-70-505-5620. www.jungo-
ras.hu

HÁZASSÁG

55/164/72, fiatalos, kedves,
családszerető, sötétbarna, „esztétiku-
kus”, alkalmazkodó, egyetemet vég-
zett, Svájcban élő és dolgozó nő ke-
resi karizmatikus, földön járó, de
melegszívű társát, tandem5996
@gmail.com

Fiatatos, sportos, aktív, 172/
75/70, kettős állampolgárságú férfi
rendezett háttérrel feleséget, társat
keres 58-68 évesig. „Elvezük
együtt az életet.” 06-20-284-1239.

Emléktábla-avatás Téten

Tét önkormányzata állandó
emléktáblát avatott a Hely-
történeti Múzeumnál a vá-
rosból elhurcolt és meggyilkolt
zsidó vallású polgárok
tiszteletére. Bánfi Lajos pol-
gármester, Totha Péter Joel
vezető tábori rabbi és Villányi
Tibor győri elnök mon-
dott beszédet, a Kél málé
ráchámi imát Dévényi Dá-
vid kántor énekelte.

A rabbi felidézte, hogyan
hajtotta a csendőrség a 173
téti zsidót a mosonmagyaró-
vári állomásra 1944 áprilisá-
ban. Beszél arról, milyen
körülmények uralkodtak ak-
kor a közsgében, és miként
deportálták 66 éves korában
az ortodox hitközség utolsó
rabbi Jakabot.

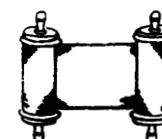
A szörnyű tragédiából
egyes források szerint 18,
más források szerint 32 személy
tért vissza kimerülten,
betegen, lesoványodva, haj-
lék és mindenféle támasz
nélkül.

A lebontott zsinagóga
mintegy 250 m² kőanyagát a
Rákóczi utca alapozására
használták fel, a többi építési
anyagot elárvereztek. 1956-
ban az utolsó zsidó is el-
hagyta a falut.

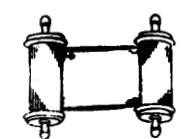
Az eseményen sokan vettek részt, a város televíziója és a megyei újság is
jelen volt. A táblát, melyet a győri hitközség adományozott a városnak, a rabbi
leplezte le. Ezután elhelyezték az emlékezés köveit.

Villányi Tibor, Dévényi Dávid
és Totha Péter Joel

IMAIDŐK

Templomok	Péntek este Jan 20.	Szombat reggel Jan 21.	Péntek este Jan 27.	Szombat reggel Jan 28.
-----------	------------------------	---------------------------	------------------------	---------------------------

Hősök	17.00	9.30	17.00	9.30
Frankel L. út 49.	18.00	10.00	18.00	10.00
Hegedűs Gy. u. 3.	17.30	9.30	17.30	9.30
Thököly út 83.	17.30	9.00	17.30	9.00
Hunyadi tér 3.	18.00	9.00	18.00	9.00
Bethlen tér 2.	17.30	9.30	17.30	9.30
Nagyfaluvaros u. 4.	16.20	8.00	16.30	8.00
Scheiber S. u. 2.	18.00	9.00	18.00	9.00
Kazinczy u. 27.	16.20	8.00	16.30	8.00
Alma u. 2.	16.30	8.45	16.30	8.45
Kórház (Amerikai u. 53.)	15.30	7.30	15.30	7.30
Páva u. 39.	18.00	9.30	18.00	9.30
Dózsa Gy. út 55.	18.00	9.00	18.00	9.00
Berzevics u. 8.	18.00	9.00	18.00	9.00
Károli G. tér 5.	18.00	9.00	18.00	9.00
Visegrádi u. 3.	9.00		9.00	
Dessewffy u. 23.	16.20	9.00	16.30	9.00
Teleki tér 22. (széfárd)	8.45		8.45	
Pesterzsébet (Zamárdi u. 7.)	17.30		17.30	

Vidéken

Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	17.00	17.00
Vác (Oberlander Endre tér 1.)	17.00	17.00
Kecskemét (Nagykőrösi út 5.)	18.00	18.00
Székesfehérvár (Várkörút 19.)	18.10	18.10
Győr (Kossuth L. u. 5.)	18.00	18.00
Szeged (Gutenberg u. 20.)	17.30	9.30
Debrecen (Pásti u. 4.)	16.10	8.00
Nyíregyháza (Mártírok tere 6.)	16.10	8.00
Miskolc (Kazinczy u. 7.)	16.15	8.30
Pécs (Fürdő u. 1.)	17.30	8.30
Kiskunhalas (Petőfi u. 1.)	17.00	17.00
Szombathely	17.00	17.00
Kaposvár (Berzsenyi u. 14.)	17.00	17.00
Nagykanizsa (Fő u. 6.)	17.00	17.00

NAPTÁR

Január 20. péntek	Tévet 22.
Január 21. szombat	Tévet 23.
Január 26. csütörtök	Tévet 28.
Január 27. péntek	Tévet 29.
Január 28. szombat	Sváti 1.

Gyertyagyújtás: 4.09
Szombat kimenetele 5.19
Újholdhirdetés
Jom kippur kátán
Gyertyagyújtás 4.19
Szombat kimenetele 5.29
Sábbát ros chodes

MEGJELENT!

Róna Tamás és Nógrádi Gergely:
Sálom!

Zsidó hittankönyv I. része

A kötetet legkényelmesebben
megrendelheti a
WWW.ZSIDOKONYVEK.HU
webshopban.

A kötet ára
bruttó
3570 Ft.-

Hírek, események
röviden

MAGÁNNYOMOZÁS
FELSŐFOKON!

* * *

KOBA

DETEKTÍVIRODA:

06-70-647-7766,

www.kobadetectiv.hu

– Herman Klub (1075 Bp., Síp u.
12.). Január 25-én, szerdán, 14.00
órakor Balczó Péter, az Operaház
szólistája ad műsort. Az előadás után
uzsonnával várjuk a vendégeket.

– Adomány. Gesztesi János 5000
Ft-ot küldött az Igaz Emberekért
Alapítványnak a Jad Vasem-kitün-
tetettek megsegítésére.

A művész frizuráját a Gábor Szalon készít.

www.gaboristvan.hu Tel: 0680 306 0402

Chanukkai hagyományteremtés az MTK-nál

Rendhagyó gyertyagyújtásra került sor a Hidegkuti Nándor Stadion Hungária körút felőli oldalán. A budapesti zsidóság és az 1888-ban alapított egyesület még soha nem ünnepelte ezen a helyen és nyilvánosan a nyolcnapos ünnepet.

Az MTK Baráti Kör, valamint az MTK Budapest kezdeményezésére szép számban gyűltök össze a Hidegkuti Stadion előtt felállított gyertyatartónál, ahol közösen ünnepelték a fény csodáját.

A szervezők felkérésére Deutsch Péter, a Bethlen téri zsinagóga rabbija mondott beszédet, emlékeztetve a jelenlévőket a chanukkai történetre, tradícióra. A fiatal rabi elmondta, számára különösen megtisztelő, hogy ezen a helyszínen vezetheti le az aktuális gyújtást, hiszen édesapjával, a néhai Deutsch Róbert főrabbival gyerekkorá óta minden hazai mérkőzésen, ami nem szombatra vagy ünnepnapra esett, a lelátón szurkol az MTK-nak.

Felkészülés. Deutsch Péter, Joszef Amrani, Deutsch Tamás és Heisler András

Fotó: Szentgyörgyi Ákos

Az eseményen először kigyúltak a harmadik napi lángok a három méter magas chanukiján, majd Joszef Amrani, Izrael Állam magyarországi nagykövete, Deutsch Tamás, az

MTK elnöke, Heisler András, a Mazsihisz elnöke, valamint Stern Péter, az MTK Baráti Kör elnöke külön is gyertyákat gyújtottak.

Az MTK-stadionnál Pandzarisz Diána rövid koncertjét követően a kilátogatókat finom fánkokkal és forró teával vendégezték meg.

Stern Péter, az MTK Baráti Kör elnöke elmondta, hogy bár közös gyertyagyújtást ebben az évben csak két-szer tartottak, ám a stadion előtt álló chanukiján természetesen minden nap eggyel több fény gyulladt ki, és a Hungária körúton közlekedők folyamatosan láthatták, amint a kandeláber hirdeti a csodát.

Így már nemcsak Izraelben, de Magyarországon is bátran mondhatjuk, hogy „Nagy csoda történt itt!”

...és ideje van a nevelésnek

Miniszterelnökünk és a kormány lépten-nyomon a rezicsökkentésről kommunál. Felhívánk tisztelettel a figyelmüket a chanukkai csodára, miszerint az I napra való olaj 8 napig égett.

Vagyis mi, zsidók, ezt már rég feltaláltuk.

Egy beteg felkeresi a pszichiátert, miközben hadonászik a feje felett:

– Doktor úr, segítsen rajtam! Legyen repkednek a fejem körül!

Mire az orvos, szintén a feje felett hadonászva:

– Jó, de ne hajtsa rám őket!

A tanító panaszodik a szülőknek a kis Elemrére:

– A maguké a legrosszabb gyerek az osztályban. Nem lehet vele bírni! És ami mindenek a teteje: még egyszer sem hiányzott!

Hanukatalizátoros rabbi

„A közösség elő kölcsönös kapcsolatokból épül, s az építő ennek elő és hatékony középpontja.” (Martin Buber)

A Hanukatalizátor díjjal a Bálint Ház a közösség szolgálatát kívánja elismerni. Ki-mondott célunk, hogy minél többen, különösen a fiatalok, lássák: értéke van annak, ha egy szervezet vagy egyén aktívan, akár erőn felül tesz a környezetében élő társaiért, tevékenyen részt vesz a közösségsformálásban – mondta el Fritz Zsuzsa, a Bálint Ház igazgatója.

A Hanuka Csodaországban gyerekprogram során a díjat két kategóriában osztották ki:

- Egyéni (katalizátorként működő, a zsidó közösségről végzett egyéni teljesítmények). A díj nyertese Radnóti Zoltán, a Zsidó Közösségi Szeretetszolgálat alapító tagja, motorja. Nagyon inspiráló, ahogy építí a zsidó identitást, befogadva, de a zsidó vallási értékekkel szem előtt tartva. Mindez szívvel-lélekkel, szeretettel, türelemmel teszi.
- Innováció (innovatív egyéni vagy szervezeti közösségi kezdeményezések). A díjat a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár 100 év – 100 tárgy kiállítása nyerte el, amely a 32 éve változatlan állandó kiállítás régi helyét próbálja betölteni, teljesen új alapra helyezve a magyar zsidó kultúráról és közösségekről való múzeumi gondolkodást. Nem a közösség eseménytörténetét veszi végig évről évre, hanem a múzeum és a levéltár gyűjteményi idejét tekinti alapnak, és azt javasolja először: gondolkodjunk az időről.

Az előzetes jelölések után a nyertesekről a közösség döntött. Egyéni kategóriában idén Borgula András, Czink Tamás, Dégi János, Gráner Marian, Kőszegi Zsófia, Márkus Sándor, Mayer András és Mayer Gábor, Radnóti Zoltán, valamint Szilágyi Erzsébet, míg a közösségi produkciók, szervezetek közt a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár már említett kiállítása, valamint az Adománytaxi, az Éld át! projekt, a Toleranciaméter – Az Élet Menete Alapítvány, a Szakácskönyv a

Toronyi Zsuzsanna, Farkas Zsófi, Radnóti Zoltán

túlélésért tantermi projekt – Gólem Színház, Centrópa, Haver, a Talmud nem csak nőknek és a Zsidó mesék 2 kapott jelölést a Hanukatalizátor díjra.

A rendezvényen Fritz Zsuzsa, a Bálint Ház igazgatója kiemelte: a Hanukatalizátor díj súlyát az adja, hogy nem zsűri vagy bizottság ítéli oda az elismerést, hanem maga a közösség szavaz róla. Beszédet mondott Kiss Henrietta, a Mazsihisz alelnöke is, aki minden díjátadás, minden gyertyagyújtás alkalmából emlékeztetett a zsidó közösségi építésének és erősítésének, valamint a hagyományok továbbadásának fontosságára.

Radnóti Zoltán rabi érdeklődésükre azt mondta: nem számított rá, hogy ő lesz a díjazott, csak reménykedett benne, hiszen a kezdeményezést egyrészt nagyon fontosnak tartja, másrészt a jelöltek névsora kiváló volt. Arra a kérdésükre, hogy a jelölteket közül ő maga kinek adta volna a díjat, a rabi azt válaszolta: ha csak rajta múlt volna, akkor mindenki megosztva, mert minden jelölt megérdelemi, hiszen mindenki a magyar zsidóságért dolgoznak, azért, hogy ez a közösség még szébb, jobb és potensebb lehessen. Mint fogalmazott: nagy dolognak tartja, hogy ő veesse át a díjat, hiszen az eredmény közösségszavazáson múlt, amit sokra értékel.

Focitornával is köszöntötték a fény ünnepét

A hagyományokhoz hűen idén is volt Hanukai Kispályás Foci Kupa. A Bálint Ház, a Maccabi VAC Hungary és a Hasomer Hacair Magyarország közös rendezvényén nyolc csapat vett részt két csoportban. Két csapattal indult a Maccabi VAC, mellettük a Bethlen téri zsinagóga, a Scheiber Sándor Általános Iskola és Gimnázium tanárai, a BMC, a Somer, valamint az MTK és a Vas szurkolói együttesei léptek pályára.

Mivel a csillagok még nem jöttek fel, a torna végén csak hat gyertyát gyújtottak meg egyesével a legfiatalabb játékosok. Előtte azonban Markovics Zsolt, a Dózsa György úti zsinagóga rabbija méltatta a sport szerepéit az egészséges élet szempontjából, beszél az ünnepről, majd elmondta az áldásokat.

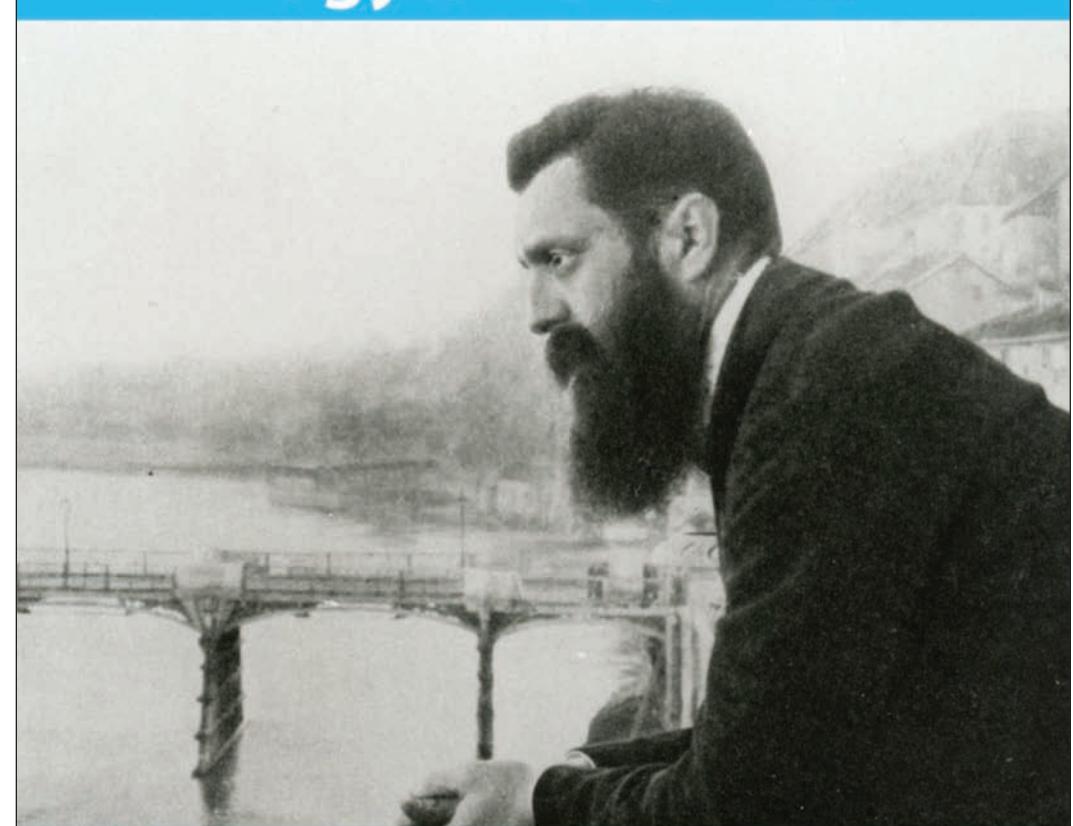
Ahogy az ilyenkor lenni szokott, mindenki lakkározhattott a fánkokból is, ami a nagy mozgás közepette most láthatóan nagyon jólesett a chanukka hétedik napját sporttal töltő fiataloknak-idősebbeknek.

A focitornát egyébként a BMC nyerte, miután a döntőben legyőzte a Maccabi junior csapatát. Harmadik helyen az MTK szurkolói csapata végzett, a Scheiber tanári kara pedig az előkelő negyedik helyen zárt.

Január első napján gyerekekkel telt meg a Goldmark Terem, ahol Bíró Eszter Állati zenés ABC címmel adott koncertet. A Mazsihisz rendezvényén a gyerekek elhettek chanukkai finomságokat, jó hangulatban tölthetek el egy délutánt szüleik és barátaik társaságában. Fotó: Szentgyörgyi Ákos

Herzl Tivadar örökül hagyta nekünk....

Biztosítani akarjuk a zsidó nép és Izrael Állam létenek folytonosságát.

Az Ön öröksége is hozzájárulhat e célhoz.

Keren Hayesod - United Israel Appeal,

a szervezet, amely Izrael részére gyűjt adományt.

Tölünk megtudhatja hogyan

E-mail: legacy@kh-uia.org.il

Telefax: +972-4-6263636

Mobil: +36-30-7154136

